

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з педагогічної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ
І НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ

для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст

освітньої програми Дошкільна освіта

Київ-2018

Розробник: Сопова Дана Олегівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «30» серпня 2018 р. № 1

Голова циклової комісії В.В. Мішенкова

Робочу програму перевірено
«05» вересня 2018 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/ годин	3/ 90
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	54
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	30
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання студентам знань щодо специфіки педагогічної діяльності, спрямованої на формування мовленнєвих навичок у дітей, форм і засобів, прийомів і методів навчання дітей рідної мови, розкриття закономірностей розвитку мовлення дітей на різних вікових етапах.

Завдання

Дана дисципліна спрямована на досягнення таких якостей випускника, які сприятимуть успішному проведенню різних форм роботи з дітьми в закладі дошкільної освіти з метою розвитку мовлення та формування навичок мовленнєвого спілкування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі спеціально-професійні **компетентності**:

- здатність використовувати знання з методики розвитку мовлення та навчання елементів грамоти в педагогічній діяльності;
- здатність складати мовні зразки, плани-конспекти різних форм роботи з дітьми раннього і передшкільного віку;
- здатність моделювати ситуації проведення різних форм роботи з дітьми;
- уміння встановлювати правильні взаємини з вихованцями, які сприяли б найбільш ефективному вирішенню завдань навчання і виховання, володіти прийомами професійного спілкування з колегами;
- обізнаність із передовими методиками виховання у навчально-виховному процесі в закладах дошкільної освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

- знати історію розвитку методики як наукової дисципліни в Україні та світі;
- знати загальні основи методики розвитку мовлення та навчання елементів грамоти;
- розуміти специфіку професійно-педагогічної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти;
- розуміти сутність і закономірності процесу розвитку мовлення і мовленнєвого спілкування дітей передшкільного віку;
- розуміти вікові та індивідуальні особливості розвитку мовлення і мовленнєвого спілкування на різних етапах передшкільного віку;
- знати особливості побудови педагогічного процесу навчання рідної мови, а також конкретні засоби мовленнєвого розвитку дітей;
- вміти користуватися методичною літературою;
- володіти базовими інваріантними психолого-педагогічними знаннями й уміннями, обумовленими успішністю вирішення широкого кола виховних і освітніх завдань в методиці розвитку мовлення та навчанні елементів грамоти;
- використовувати специфічні для професії вихователя знання та уміння;

- використовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань у галузі професійно-педагогічної діяльності;
- вміти розв'язувати дидактичні завдання, проаналізувати педагогічні ситуації, для вибору засобів взаємодії з дітьми передшкільного віку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
	аудиторна					
	усього	лекцій	практ.	сем.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	8
Змістовий модуль 1. Загальні основи методики розвитку мовлення.						
Тема 1. Особливості і завдання формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок	6	2	2		2	
Тема 2. Форми роботи з розвитку мовлення в ЗДО	4	2				2
Тема 3. Методи і прийоми формування мовленнєвого спілкування дітей передшкільного віку.	4	2				2
Тема 4. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей раннього віку.	10	2			2	5
Тема 5. Загальні особливості мовлення дітей передшкільного віку.	2			2		
Тема 6. Особливості проведення занять в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.	2		2			
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	2	4	9
Змістовий модуль 2. Робота з ознайомлення дітей з новим соціальним досвідом і лексичним матеріалом.						
Тема 1. Методика роботи з дидактичними картинками.	4	2			2	
Тема 2. Ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху і пожежної безпеки.	2	2				
Тема 3. Методика художнього читання і розповідання.	6	2				4
Тема 4. Методика виховання звукової культури мовлення.	6			2		4
Тема 5. Методика формування граматичної будови мови.	6		2			4
Тема 6. Робота з формування умінь і навичок мовленнєвого спілкування.	4			2	2	
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 2.	30	6	2	4	4	12
Змістовий модуль 3. Робота з формування досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей дітей і навчання грамоти.						
Тема 1. Теоретичні засади формування художньо-мовленнєвої діяльності дітей.	4	2				2

Тема 2. Куточок книги в ЗДО.	2	2				
Тема 3. Види театру, літературні ранки, розваги в роботі з дітьми дошкільного віку.	4	2				3
Тема 4. Робота з формування досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей дітей.	2			2		
Тема 5. Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з розвитку мови та навчання грамоти.	2			2		
Тема 6. Планування та облік роботи з розвитку мовлення і навчання грамоти.	4			2	2	
Тема 7. Зміст, завдання та значення навчання грамоти дітей передшкільного віку.	6		2		2	2
Тема 8. Прийоми навчання читання.	4		2			2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 3.	30	6	4	6	4	9
Разом за 3 семестр.	90	20	10	12	12	30
Усього годин	90	20	10	12	12	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи методики розвитку мовлення

Тема 1. Особливості і завдання формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок.

Предмет та завдання курсу. Філософські, природничі, психологічні та лінгводидактичні основи методики розвитку мовлення. Закономірності та принципи навчання дітей рідної мови. Є.І. Тихеева – основоположник методики розвитку мовлення дітей передшкільного віку. Внесок В.О. Сухомлинського в розвиток ідей методики навчання дітей рідного мовлення. Необхідність та значення спілкування матері з ще ненародженою дитиною. Становлення засобів спілкування (вербальних, невербальних) у дітей від народження до 6-7 років. Особливості розвитку фонетичних засобів мовлення: мовне дихання, фонетичний слух, артикуляція, звуковимова, сила голосу, темп, дикція, виразність. Закономірності становлення слова у дітей. Формування граматичних умінь та навичок дітей передшкільного віку. Особливості формування зв'язного мовлення у дітей передшкільного віку. Система завдань розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок дітей передшкільного віку.

Основні поняття теми: лінгводидактичні основи, пренатальна педагогіка, вербальні засоби спілкування, невербальні засоби спілкування.

Практичне заняття 1. Особливості формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок дітей передшкільного віку.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 1, 3, 4.

Тема 2. Форми роботи з розвитку мовлення в ЗДО.

Форми роботи з розвитку мовлення і формування процесу спілкування у дітей передшкільного віку. Заняття як основна форма навчання дітей рідної мови. Види занять, особливості, вимоги до них. Особливості проведення занять в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.

Основні поняття теми: процес спілкування, заклад дошкільної освіти, заняття, повсякденне життя.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 2, 3, 5.

Тема 3. Методи і прийоми формування мовленнєвого спілкування дітей передшкільного віку.

Загальна характеристика методів формування мовленнєвого спілкування дітей. Метод ознайомлення з новим соціальним досвідом і лексичним матеріалом. Прийоми розвитку мовленнєвого спілкування у дітей. Умови успішного розвитку мовленнєвого спілкування дітей.

Основні поняття теми: методи навчання, наочні методи, словесні методи, практичні методи, екскурсії-огляди.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 1, 3, 7, 9.

Тема 4. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей раннього віку.

Значення мови в розвитку дітей раннього віку. Становлення граматичної будови мови дітей раннього віку. Методика розвитку мовлення дітей другого року життя. Ігри-заняття розвитку мовлення. Характеристика мови дітей другого року життя. Розвиток розуміння мови, фонематичного слуху, активної мови дітей. Методика розвитку мовлення дітей третього року життя. Характеристика занять. Словниковий запас, розвиток розуміння мови діалогічна мова, особливості засвоєння речень. Спілкування як важлива умова розвитку активної мови дітей.

Основні поняття теми: граматична будова мови, фонематичний слух, активний словник, діалогічна мова.

Семінар 1. Загальні особливості мовлення дітей передшкільного віку.

Практичне заняття 2. Особливості проведення занять в різних вікових групах.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 7, 8, 9, 13, 22.

Змістовий модуль 2. Робота з ознайомлення дітей з новим соціальним досвідом і лексичним матеріалом

Тема 1. Методика роботи з дидактичними картинами.

Картина як ефективний засіб розвитку зв'язного мовлення дітей передшкільного віку. Значення розглядання картини для дітей передшкільного віку. Особливості сприймання картин. Методика навчання дітей розповідання за картинами в різних вікових групах. Складання розповіді за картиною.

Основні поняття теми: дидактична картина, зв'язне мовлення, розповідання за картиною, розумова діяльність.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 18, 19, 20, 25.

Тема 2. Ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху і пожежної безпеки.

Методика ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху в різних вікових групах. Дидактичні ігри для ознайомлення з правилами дорожнього руху. Методика ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки в різних вікових групах. Роз'яснювальна робота по дотриманню правил пожежної безпеки. Знайомство з ознаками пожежі та засобами гасіння, ознайомлення з професією пожежника, з правилами поведінки під час виникнення пожежі.

Основні поняття теми: правила дорожнього руху, пожежна безпека, дидактичні ігри, правила поведінки.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 18, 19, 20, 25.

Тема 3. Методика художнього читання і розповідання.

Значення художньої літератури для виховання дітей. Завдання та зміст роботи ЗДО по ознайомленню з художньою літературою. Принципи добору літературних творів для читання та розповідання дітям. Форми роботи з книгою в ЗДО. Методика читання художніх творів на заняттях. Специфіка занять з художньої літератури, їх структура, методичні прийоми роботи. Підготовка вихователя до занять. Види бесід після художнього читання. Прийоми ознайомлення дітей з жанрами, композицією, засобами художньої виразності твору, дитячою книгою, її структурою. Складання і аналіз планів-конспектів занять (читання і розповідання дітям творів художньої літератури, вивчення віршованих творів напам'ять з дітьми дошкільного віку.) Моделювання ситуацій, проведення елементів занять.

Основні поняття теми: художня література, бесіда, жанр, композиція, дитяча книга.

Семінар 2. Методика виховання звукової культури мовлення.

Практичне заняття 3. Методика формування граматичної будови мови.

Семінар 3. Робота з формування умінь і навичок мовленнєвого спілкування.

Основна література: 1, 2, 3, 4. *Додаткова література:* 15, 16, 17, 18, 19.

Змістовий модуль 3. Робота з формування досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей дітей і навчання грамоти.

Тема 1. Теоретичні засади формування художньо-мовленнєвої діяльності дітей.

Види і тематика творчих розповідей. Навчання дітей складанню творчих розповідей на наочній основі. Методика навчання дітей складанню творчих розповідей на словесній основі. Складання та аналіз планів-конспектів спеціальних занять із навчання дітей словесних розповідей (із власного досвіду, творчого розповідання, переказування), і

аналіз. Моделювання ситуацій проведення елементів занять. Складання студентами текстів ситуацій, розповідей, їх аналіз.

Основні поняття теми: творчі розповіді, художньо-мовленнєва діяльність дітей, наочності словесні розповіді.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 9, 8, 16, 22, 25.

Тема 2. Куточок книги в ЗДО.

Вимоги до куточку книги, його організація в різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Методика роботи вихователя з дітьми в куточку книги. Інсценування за змістом добре відомих творів художньої літератури. Види театру, літературні ранки розваги в роботі з дітьми дошкільного віку. Виготовлення проспектів та ескізів обладнання куточка книги в дитячому садку. Добір книг для дитячої бібліотеки. Обговорення передового досвіду роботи вихователів. Робота з методичною літературою.

Основні поняття теми: куточок книги, художня література, методична література, літературні ранки.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 8, 9, 15, 16.

Тема 3. Види театру, літературні ранки, розваги в роботі з дітьми передшкільного віку.

Складання та аналіз вікторин, літературних ранків (вечорів), розваг з дітьми передшкільного віку. Перегляд відеофільмів з літературними ранками, розвагами, які проводяться в дошкільних закладах освіти. Складання студентами сценаріїв розваг вікторин, літературних ранків, їх аналіз. Моделювання ситуацій з проведення розваг літературних вікторин, ранків (вечорів), за складеними сценаріями.

Основні поняття теми: театр, літературний ранок, розваги, вікторини, сценарій.

Семінар 4. Робота з формування досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей дітей.

Семінар 5. Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з розвитку мови та навчання грамоти.

Семінар 6. Планування та облік роботи з розвитку мовлення і навчання грамоти.

Практичне заняття 4. Зміст, завдання та значення навчання грамоти дітей передшкільного віку.

Практичне заняття 5. Прийоми навчання читання.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 6, 8, 15, 16, 20, 22.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Модуль III	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3
Відвідування семінарів	1	1	1	2	2		3
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	4	20
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	77	-	66	-	93
Максимальна кількість балів: 236							
Розрахунок коефіцієнта: 3,93							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Тема і завдання	Кількість годин	Бали
1.	Опрацювати наступні питання: 1. Закономірності розвитку і навчання дітей рідної мови; 2. Принципи навчання дітей рідної мови.	2	5
2.	Опрацювати наступні питання: 1. Роботи Я. А. Коменського «Материнська школа» та «Видимий світ у малюнках». 2. Наочне навчання, реалізація положень К. Д. Ушинського на сучасному етапі. 3. Є. І. Тихесова - засновник сучасної методики розвитку мовлення дітей	2	5

	передшкільного віку.		
3.	Опрацювати наступні питання: 1. Сучасні дослідження методики розвитку мовлення дітей передшкільного віку. 2. Завдання з розвитку мови. Базовий компонент дошкільної освіти. 3. Форми навчання дітей рідної мови.	5	5
4.	Проаналізувати програми виховання і навчання дітей передшкільного віку «Розвиток українського мовлення у дошкільників», «Дитина», Базовий компонент дошкільної освіти, «Дитина в дошкільні роки», Базова програма розвитку дитини передшкільного віку «Я у Світі», «Мовленнєвий компонент дошкільної освіти» з метою виявлення наявності в них завдань щодо розвитку формування навичок діалогічного мовлення.	4	5
5.	Опрацювати наступні питання: 1. Ознайомлення з творами художньої літератури у дошкільному закладі освіти. 2. Художня література як засіб навчання дітей рідної мови. 3. Прийоми роботи з казкою та малими формами контролю.	4	5
6.	Опрацювати наступні питання: 1. Навчання дітей розповіді за картиною. Сучасні дослідження Н. В. Гавриш. 2. Навчання дітей передшкільного віку розповіді за ілюстраціями. (дослідження Білан О. І.)	4	5
7.	Опрацювати наступні питання: 1. Методика проведення занять з навчання дітей старшого передшкільного віку творчому розповіданню. 2. Структурні компоненти заняття та методичні прийоми формування умінь творчого розповідання. 3. Значення засвоєння граматичної будови мови для загального та мовленнєвого розвитку дитини.	2	5
8.	Опрацювати наступні питання: 1. Особливості розвитку словника дітей на різних вікових етапах. 2. Виписати типові помилки звуковимови дітей. 3. Обстежити стан розвитку фонематичного слуху дітей	3	5
9.	Опрацювати наступні питання: 1. Мовленнєва готовність дітей до навчання в школі. Сучасні дослідження (Шиліна О. С.). 2. Розвиток мовленнєвотворчої діяльності дітей передшкільного віку (дослідження Гавриш Н. В.). 3. Опрацювати книгу К. Чуковського «Від 2 до 5». Виписати приклади дитячого словотворення	2	5
10.	Опрацювати наступні питання: 1. Види та класифікація театрів, значення їх у вихованні дітей 2. Навчання дітей грамоти. Методика М. Зайцева.	2	5
Разом		30	50

Самостійна робота студентів включає опрацювання даних питань та їх конспектування. Оцінювання за тему здійснюється за 5-бальною шкалою. При оцінюванні студента за тему враховується опрацювання ним усіх питань з даної теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бали	Загальні критерії, за якими оцінюються навчальні досягнення студентів
«1»	Студент не виявляє розуміння матеріалу, має розрізнені знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 25 %.
«2»	Студент має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі, менше половини навчального матеріалу, за відсутності сформованих умінь та навичок;

	під час написання самостійної роботи припускається суттєвих помилок.
«3»	Студент ілюструє означення лінгвістичних понять, формулювань правил та ілюстрування їх власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням.
«4»	При вивченні теми показано розуміння практичних завдань, наявні окремі несуттєві помилки у виконанні самостійної роботи. Студент володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує матеріал й розв'язування завдань.
«5»	При вивченні теми показано осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал викладається чітко, логічно, грамотно. Знання, вміння й навички студента повністю відповідають вимогам програми, зокрема: студент: усвідомлює нові для нього лінгвістичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою теоретичні твердження з достатнім обґрунтуванням; під керівництвом викладача знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань проводиться при завершенні вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни (модулю), що реалізується відповідними формами навчального процесу. Проміжний (модульний) контроль проводиться у передбачений графіком навчального процесу час. Студент має право на повторне здавання модульного контролю з метою підвищення рейтингу. Повторне здавання, як правило, проводиться протягом тижня після здавання модульного контролю за графіком навчального процесу.

Критерії оцінки виконання завдань модульної контрольної роботи

Оцінка за виконання підсумкового модульного контролю - 25 балів, тобто за кожне виконане завдання — 1 бал.

Рівень знань студентів визначається за такою шкалою:

- I – Початковий – до 7 балів
- II – Середній – з 8 до 13 балів
- III – Достатній – з 14 до 19 балів
- IV – Високий – з 20 до 25 балів

Таблиця оцінки досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	Оцінки-бали	Загальні критерії, за якими оцінюються навчальні досягнення студентів
I. Початковий	До 7 балів	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
II. Середній	8 – 13 балів	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
III. Достатній	14 – 19 балів	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
IV. Високий	20-25 балів	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі факти, явища та ідеї. Студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності, вміє ставити і вирішувати проблемні питання, виявляти особисте ставлення до неї.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю: письмовий екзамен.

В кожному білеті по 2 завдання — 1 теоретичне і 1 практичне. Максимально за іспит можна отримати 40 балів — за 1 завдання 20 балів і за 2 — 20 балів. Оцінювання за одне завдання до 20 балів.

Критерії оцінювання:

При визначенні кількості балів за завдання викладач керується такими критеріями:

20 (відмінно) балів ставиться в тому випадку, якщо при написанні завдання показано осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал викладається чітко, логічно, грамотно. Знання, вміння й навички студента повністю відповідають вимогам програми, зокрема: студент:

- усвідомлює всі лінгвістичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою теоретичні твердження з достатнім обґрунтуванням;
- розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням.

15 (добре) балів ставиться, якщо при вивченні теми показано розуміння практичних завдань, наявні окремі несуттєві помилки у написанні завдання. Студент володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує теоретичний матеріал й розв'язування завдань.

10 (задовільно) балів ставиться тоді, коли студент ілюструє означення лінгвістичних понять, формулювань правил та ілюстрування їх власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням.

5 (незадовільно) балів ставиться у тому разі, коли студент має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі, менше половини навчального матеріалу, за відсутності сформованих умінь та навичок; під час відповіді припускається суттєвих помилок.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Визначте зміст та завдання методики розвитку мовлення та навчання елементів грамоти дітей передшкільного віку як наукової дисципліни.
2. Складіть конспект заняття з розвитку діалогічного мовлення дітей старшого передшкільного віку з використанням методу «складання розповіді з власного досвіду» на тему «В гостях у братів-місяців».
3. Визначте філософські, природничі, психологічні та лінгводидактичні основи методики розвитку мовлення.
4. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей середньої групи на тему: «Переказ казки Ігоря Січовика «Хвалько».
5. Обґрунтуйте та охарактеризуйте закономірності та принципи розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови.
6. Складіть конспект комплексного заняття з розвитку мовлення та зображувальної діяльності для дітей старшої групи на тему: «Оленчине вбрання».
7. Проаналізуйте специфіку проведення занять для дітей передшкільного віку з формування граматичної правильності мовлення.
8. Складіть конспект заняття формування монологічної компетентності дітей старшого передшкільного віку з використанням методу «складання розповіді з власного досвіду» на тему «Як я допомагаю мамі».
9. Доведіть, що переказ літературних творів є одним з дієвих методів розвитку монологічного мовлення дітей старшого передшкільного віку.
10. Складіть конспект заняття формування монологічної компетенції дітей старшого передшкільного віку з використанням методу «творче розповідання» (на тему «Дружня допомога»).
11. Розкрийте сутність методики виховання звукової культури мовлення дітей передшкільного віку.
12. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей середньої групи з використанням методу «переказ художнього твору з використанням ілюстративного матеріалу».
13. Обґрунтуйте значення мови в розвитку дітей раннього віку та доведіть необхідність цілеспрямованого керівництва розвитком мовлення дітей з боку дорослих.
14. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей старшої групи з використанням методу «розповідь за серіями картин».
15. Визначте і охарактеризуйте методичні прийоми ознайомлення дітей зі складом та поділом слів на склади.
16. Складіть конспект заняття з використанням дидактичної гри «Що кому потрібно для роботи?» для дітей старшого передшкільного віку.

17. Розкрийте особливості формування монологічної компетентності у дітей передшкільного віку.
18. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей старшої групи з використанням методу «розповідання за іграшками».
19. Назвіть форми роботи з розвитку мовлення в закладі дошкільної освіти та розкрийте специфіку їх використання в різних вікових групах.
20. Складіть конспект заняття з розвитку лексичної компетентності дітей середнього передшкільного віку з використанням дидактичної гри «Чого не стало?».
21. Класифікуйте види занять з розвитку мовлення та ознайомлення з навколишнім середовищем, визначте вимоги до них.
22. Складіть конспект заняття (комплексного або тематичного) для формування звукової культури мовлення для дітей старшого передшкільного віку.
23. Обґрунтуйте особливості методики проведення бесід з дітьми старшого передшкільного віку.
24. Складіть конспект заняття з розвитку зв'язного мовлення дітей старшого передшкільного віку з використанням методу «переказу художніх творів» (на прикладі оповідань М. Коцюбинського «Про двох цапків» та «Про двох кізочок»).
25. Визначте особливості методики проведення занять з розвитку мовлення та ознайомлення з навколишнім середовищем в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.
26. Складіть конспект індивідуально-групового заняття з виховання звукової культури мовлення для дітей середньої групи на тему: «Ясоччин садок» (вправляння дітей у вимові шиплячих звуків).
27. Доведіть необхідність використання технічних засобів навчання в практиці роботи закладу дошкільної освіти щодо мовленнєвого розвитку дітей.
28. Складіть конспект літературної розваги на тему: «В гостях у Бабусі казки».
29. З'ясуйте особливості формування граматичної правильності мовлення у дітей раннього віку.
30. Складіть конспект індивідуального заняття з виховання звукової культури мовлення для дітей середньої групи на тему: «Наш веселий Язичок».
31. Доведіть, що бесіда є одним із дієвих методів розвитку діалогічної компетентності дітей передшкільного віку.
32. Складіть конспект заняття з розвитку монологічної компетентності дітей старшого передшкільного віку з використанням творчого розповідання – складання розповіді за заданим початком.
33. Визначте зміст та завдання методики розвитку мовлення та навчання елементів грамоти дітей передшкільного віку як наукової дисципліни.
34. Складіть конспект заняття з розвитку діалогічного мовлення дітей старшого передшкільного віку на тему «Чарівні пори року».
35. Розкрийте особливості методики навчання дітей розповіданню за дидактичними картинками.
36. Складіть конспект заняття з розвитку монологічної компетентності дітей старшого передшкільного віку з використанням методу «творче розповідання» (розповідь за ігровою сюжетною ситуацією).
37. Схарактеризуйте форми спілкування дитини з дорослим в ранньому віці.

38. Складіть конспект заняття з художньої літератури для дітей середньої групи з використанням методу «розучування вірша» (на прикладі твору П. Воронька «Їжачок-хитрячок»).
39. Розкрийте особливості методики навчання дітей складанню творчих розповідей на наочній основі.
40. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей середньої групи з використанням методу «розповідь з власного досвіду» на тему: «Моя улюблена іграшка».
41. Доведіть, що спілкування є важливою умовою розвитку активного мовлення дітей передшкільного віку.
42. Складіть конспект комбінованого заняття (звукова культура мовлення, конструювання) для дітей раннього віку на тему «Вміють дітки ляльок забавляти і колискову їм співати».
43. Визначте вимоги до куточка книги та особливості його організації в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.
44. Складіть конспект комбінованого заняття (звукова культура мовлення, зображувальна діяльність) для дітей раннього віку на тему «Ми – веселі малюки».
45. Розкрийте значення розглядання картини для розвитку зв'язного мовлення дітей передшкільного віку.
46. Складіть конспект дидактичної гри для дітей старшого передшкільного віку з формування граматичної правильності мовлення «Листоноша приніс посилку».
47. Проаналізуйте особливості методики розглядання дидактичних картин з дітьми старшого передшкільного віку.
48. Складіть конспект заняття формування монологічної компетентності дітей старшого передшкільного віку з використанням переказу української народної казки «Рукавичка».
49. Визначте особливості методики ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху в різних вікових групах.
50. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей старшої групи - розповідь за дидактичною картиною «В дитячому садку».
51. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення дітей третього року життя.
52. Складіть конспект заняття формування діалогічної компетентності дітей старшого передшкільного віку – узагальнювальна бесіда на тему «Наше рідне місто».
53. Розкрийте особливості методики ознайомлення дітей різних вікових груп з правилами пожежної безпеки.
54. Складіть конспект заняття з розвитку мовлення для дітей раннього віку з використанням дидактичної ляльки на тему «Одягнемо ляльку на прогулянку».
55. Розкрийте особливості засвоєння дітьми передшкільного віку віршованих творів та прийоми заучування віршів.
56. Складіть конспект заняття формування діалогічної компетентності дітей старшої групи на тему: «Бесіда про ввічливість».
57. Визначте специфіку роботи, спрямованої на вивчення малих фольклорних жанрів, на заняттях з розвитку мовлення дітей передшкільного віку.
58. Складіть конспект комплексного заняття для дітей 5-го року життя з використанням переказу української народної казки «Колосок» (з елементами драматизації).

59. Проаналізувати специфіку розглядання художніх картин як одного з методів розвитку мовлення дітей передшкільного віку.

60. Складіть конспект заняття з розвитку лексичної компетентності дітей старшого передшкільного віку на тему «Екскурсія до бібліотеки».

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Разом: 90 год, лекції – 20 год, практичні заняття – 10 год, семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 12 год.,

модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 30 год.

Модулі		Змістовий модуль 1.							Змістовий модуль 2.							Змістовий модуль 3.						
Назва модуля		Загальні основи методики розвитку мовлення							Робота з ознайомлення дітей з новим соціальним досвідом і лексичним матеріалом							Робота з формування досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей дітей і навчання грамоти						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Тематичні лекції	Особливості і завдання формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок.	Форми роботи з розвитку мовлення в ЗДО	Методи і прийоми формування мовленнєвого спілкування дітей передшкільного віку.	Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей раннього віку.				Методика роботи з дидактичними картинками	Ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху і пожежної безпеки.	Методика художнього читання і розповідання				Теоретичні засади формування художньо-мовленнєвої діяльності дітей.	Куточок книги в ЗДО.	Види театру, літературні ранки, розваги в роботі з дітьми передшкільного віку.						
Тематичні семінарських занять						Загальні особливості мовлення дітей передшкільного віку		Методика виховання звукової культури мовлення				Робота з формування умінь і навичок мовленнєвого спілкування		досвіду творчої діяльності в розвитку мовленнєвих здібностей	Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з розвитку мови та навчання грамоти.	Планування та облік роботи з розвитку мовлення і навчання грамоти.						
Тематичні практичних занять					Особливості формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок		Особливості проведення занять в різних вікових групах закладу дошкільної освіти					Методика формування граматичної будови мови										
Самостійна робота																						
Поточний контроль	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота 1.							Модульна контрольна робота 2.							Модульна контрольна робота 3.							
Екзамени (40 балів)																						

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Богуш, А.М. Розвиток образного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами поетичного гумору [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.М.Богуш, І.Попова. - К.: Слово, 2014. - 200 с.
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах [Текст]: підручник / А.М.Богуш, Н.В.Гавриш. - 2-ге вид. доп. - К.: Слово, 2011. - 704 с.
3. Богуш, А.М. Перші кроки грамоти: передшкільний вік [Текст]: навч. посіб. / А.М.Богуш, Н.В.Маліновська. - К.: Слово, 2013. - 424 с.
4. Базовий компонент дошкільної освіти [Текст] / [наук. керівн.: А.М.Богуш, дійсний член НАПН України, проф. д-р пед. наук; авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богиніч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П. та ін.] - К.: Видавництво, 2012. - 26 с.

Додаткова:

1. Дошкільна лінгводидактика. Хрестоматія [Текст]: навч. посіб. для студ. вищих навч. педагог. закл. / упоряд.: А.М. Богуш част. 1 та 2. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2005.
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» [Текст] / [наук. ред. та упоряд. О.Л.Кононко]. - 3-тє вид., - К.: Світич, 2012. - 430 с.
3. Богуш А.М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі [Текст]: підручник / А.М.Богуш, Н.В.Гавриш. - К.: Слово, 2010. - 408 с.
4. Богуш А.М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти [Текст] / Алла Михайлівна Богуш. - Одеса: Ярослав, 2004.
5. Богуш, А.М. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.М.Богуш, Н.Гавриш. - 2-ге вид. перероб. та доп. - К.: Слово, 2014. - 302 с.
6. Богуш, А.М. Мовленнєво-ігрова діяльність: мовленнєві ігри, ситуації, вправи [Текст]: навч. посіб. / А.М.Богуш, Н.І.Луцан. - 2-ге вид. доп. - К.: Слово, 2012. - 304 с.
7. Гавриш Н.В. Розвиток зв'язного мовлення дошкільників [Текст] / Н.В. Гавриш - К.: Видавничий дім «Шкільний світ», 2006.
8. Дитина в дошкільні роки [Текст] / [наук. кер. К.Л.Крутий].- Запоріжжя: ЛПС. Лтд, 2000. -268 с.
9. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років [Текст] / [наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк, К.І. Волинець]. - К., 2015.
10. Ігрова діяльність в дошкільній освіті п'ятирічних дітей [Текст]: навч.-метод. посіб. / [за заг. Ред. проф. Кудикіної Н.В.] - К.: Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. - 250 с.: іл.
11. Кудикіна Н.В. Ігрова діяльність дітей: теоретичні основи й методика педагогічного

- керівництва [Текст] / Надія Василівна Кудикіна // Її величність ГРА: теорія і методика організації дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: [зб. статей] / за ред. Г.С.Тарасенко. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2009. – С. 8-21.
12. Кудикіна Н.В. Теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей [Текст] / Надія Василівна Кудикіна // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: навч.-метод. посіб. / за ред. Г.С.Тарасенко. – К. : ВД «Слово», 2010. – С. 11-25.
13. Лихолетова В.К. Шляхи формування зв'язного мовлення в дітей дошкільного віку [Текст] / В.К. Лихолетова - Луцьк, ВДУ, 2007.
14. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» [Текст] / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька ; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352с.
15. Пасічник А. В. Мовленнєві заняття в системі сучасної дошкільної освіти [Текст] / А.В.Пасічник // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - № 2. – С. 53-59.
16. Пасічник А. Казка як засіб розвитку словесної творчості [Текст] / А.Пасічник, В.Белова // Дошк. виховання. – 2009. - № 10. – С. 11 – 13.
17. Пасічник А. Словесний розвиток засобом казки. Перспективне планування роботи у старшій групі [Текст] / А.Пасічник, В.Белова // Палітра педагога. – 2009.- № 5. – С. 19-22.
18. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» [Текст] / Білан О.І., Возна Л.М., Максименко О.Л., Овчаренко Л.Р., Руханська Л.С., Самсін В.Р. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 264с.
19. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» [Текст] / О.О.Андрієтті, О.П.Голубович, О.П.Долинна, Т.В.Дяченко, Т.О.Піроженко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 104с.
20. Сіданіч І.Л. Увага, дорога! (Моя безпека на дорозі) [Текст] / І. Сіданіч, С.Хмельницький. – К.: Злата, 2008. – 17с.
21. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку [Текст]: навч.-метод. посіб. / за ред. Г.І.Іванюк; [упор. Ю.Ю.Савченко, Н.І.Богданець-Білоskalенко, Л.А.Порядченко, Ю.О.Волинець, Л.В.Гарашенко, А.В.Пасічник].- К.: Сім кольорів, 2009. – С. 55-65.
22. Смольникова Г.В. Вчимо дітей спілкуватися [Текст] / Галина Валентинівна Смольникова // Дошк. виховання. – 2004. - № 9. – С. 14-16.
23. Товкач І.С. Розвиток словесної творчості в процесі навчання дітей елементів грамоти [Текст] / Ірина Євгенівна Товкач // Актуальні проблеми психології. Т. IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 2: [зб. наук. статей] / за заг. ред. проф. С.Д.Максименка та к.псих.н. С.О.Ладивір. – К., 2008.- С. 167-177.

24. Товкач І.Є. Усвідомлення старшими дошкільниками мовлення [Текст] / Ірина Євгенівна Товкач // Актуальні проблеми психології: у 12 тт.: [зб.наук.праць Ін-ту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України] / за ред. проф. С.Д.Максименка. – Т.4.- Вип.6. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 213-225.
25. Тур Л.В. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільників [Текст] – Х.: ВГ «Основа», 2016. – 160с.: табл. – (Серія «ДНЗ. Вихователю»).
26. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності по вивченню рідної мови [Текст] / В.М. Шейко - К.: Знання, 2003.